

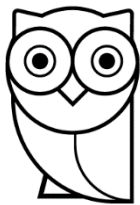
Undervisningsforløb:

## Lokalhistoriske kildepakker – Østerbro (Boligforhold og levevilkår)

**Kildemateriale: Erindring nr. 561 – Svend H. Nielsen (periode: 1914-1938), 1995**

Uddrag af Svend H. Nielsens pensionisterindring fra 1995. Her fortæller han om sin barndom og opvækst i trange kår på Østerbro.

Find den samlede erindring her: <https://kbharkiv.dk/permalink/post/18-21363>



KØBENHAVNS  
STADSARKIV

Mine forældre er begge født 1874 , hvor de i en alder af 37 år havde fem børn og fik så tvillinger d.20 maj 1911. Jeg så først dagens lys lidt senere en til, fik så navnene Svend og Knud, Valdemar kom for min mor heldigvis ikke men blev så kaldt Knold og Tot efter revyvien. Dette skete Lyngbyvej 29 ,knud døde otte måneder senere. Mor og Far lærte hinanden at kende i rabarkvarteret hvor de voksede op i social elendighed,tankevækkende i dag hvor overflod gør mennesker fattige dengang var de rige i deres fattigdom.

(1)

Ryparken var marker hvor heste og køer græssede,hvores hus kom til at ligge ud til volden hvor poplerne står endnu. Åen der løb igennem kom fra Lundehus søen med små små broer over, en herlig legeplads hvor Lersøbøllerne også lå, men var slet ikke boller, jeg har flere gange fået bolsjer af fællad Maja, som var meget glad for børn.

(1)

Lyngbyvej som jeg husker ca 1920 fra Vibenshus til Lundehussøen syntes jeg er en omtale værd. Det første der slår en i møde er duften af chokolade fra tre fabrikker Galler Jessen Heijnrik Jessen og Fiducia . Overfor Oliemøllen der igen blander duften med sæbeman mærkede særlig når gik gennem den lille vej til Lille Haraldsgade nu Ragnagade, Hermandsens traskoforretning på Lyngbyvej i det lille hvide hus har været besøgt af mange børn der vendtede spændt om han nu havde de rigtige, der var forskel på pige og drenge træsko, pigerne havde en rød kantt over vristen, drenge en rem, det måtte ikke være tøssetræsko, der efter kom barakken med forskellige forretninger, Kristinebergshaver tre flasker kro, hvor bønderne kørte ind og vandede heste og sig selvinden de kørte ind til byen med deres vare. Ved Beauve og Ryparken kørte damptogene tværs over vejen hvor bommene gik ned og op, nød lokomotivet fløjt når dampen blev lukket ud.På den anden side lå stenhiggen og den sorte vej strøet med slagter fra kul og koks,det var ikke derfor den hed sådan, men grund af tater til bage i tiden. Videre ud kom Emdrupvej med sin landhandel og Fiducia,på modsat side orkide gartneren og savværket samt kroen og Lundehussøen med sit dybe aandfald med store kampesten,og hvor åen havde sit udspring mod byen

(2)

Vi har trods begyndende bolignød fået en ussel kælderlejlighed i Ålborggade,en forhenværende forretning 2 værelser malede vægge, til 2 voksne og 5 børn,ned udsigt til 4 lukkommer og kunde følge rotternes løb frem og tilbage. I køkkenet var gasmålere til penge hvis de havde, belysningen var petroleum og karabid lamper som far lavede af tomme konservesdåser . Efter krigen fik vi en lejlighed på 4 sal, hvor der så blev lagt lys og toilet ind,en anstændig menneskebolig, hvor jeg boede til 1938 med en skøn barndomstid og en dejlig ungdomstid, oplevede hvordan alt blev bedre, det mine forældres generation dengang kæmpede for, 8 timers arbejdstid og valgret til kvinder, jeg har selv været med til vælgermøde, sidende på skødet hos far eller mor i Kollinggade 4, tak til dem for det de kæmpede for, og som så kom os tilgode.

k

(2)

Alborggade også kaldet grøften forde den var smal, man sagde kom en mand fuld h hjem kunde han støtte sig til husmurene for at gå lige. Det var en levende gade at vokse op i dengang, hver morgen og aften lød revillen fra Husarkasernen som var signalet til dagens begyndelse og slutning. Gaden var brolagt så man kendetlyden hvilke hestevogne der kom kørende, betroliumsvoغن med dunkene skråt ud til siderne, skovserkonen med sin trækvoغن med råbet sild er godt 25 øre pundet, sandvoغن med sand til gulve og spytbakker, sygevoغن med en mand bagpå, rugbrødsvoغن med seks varme duftende med et hvidt klæde over, det var bare lykke at få et stykke med fedt og spegepølse, der dengang smagte økologisk. skrællevoغن var måske så lidt mindre rømlig.

(3)

Den personlige hygiejne var måske ikke så stor som idag, og dog når man tager tiden i betragtning, storvask en gang om måneden, så blev jeg sendt i byen efter 10 liter kul i en sæk som jeg trak efter mig den var for tung at bære samt en stang sundleig sæbe og en pose blånelse, tøjet var sat i blød dagen i forvejen, en lille rulle brænde og så blev der sat ild under gruekedlen og så kul på hvor tøjet så kogte, så på vaskebrættet med opbløte hænder og hvide knor, så tre gange skylning sidste skylning med blånelse, derefter vridning for derefter at bære det op på tørreloftet i en tung zinkbalie det tog en hel dag og var blændende hvidt, ak ja. Brusebad en gang om ugen på badstuen i Lægeforeningens Boliger på Østerbrogade, bygningen ligger der endnu, den ene dag for mænd, den anden for kvinder. Ved siden af lå Dronning Luises asyl hvor jeg gik nå mor arbejde og der lærte man at sidde og tie stille, vi sov til middag på komando, løftede man hovedet var hun der straks med kæppen, og var hurtig på plads igen med hovedet hvilende på korslagte arme. På feitidshjemmet i Røndersgade var det på samme maner, der lærte jeg at sy og strikke og trævle gamle klude op og drak te blå emalie krus, det hus lugtede altid af te.

(3)